

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIV. (18)

No. (Štev.) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

21. oktobra 1965

Poslanica dr. Kreka

udeležencem proslave narodnega praznika 16. 10. 1965 v Slovenski hiši v Buenos Airesu

Narodni praznik 29. oktober praznujemo zato, ker smo leta 1918 na ta dan dosegli tako stopnjo svobode in neodvisnosti kot je Slovenci nismo uživali vsa stoletja v habsburško-ogrski monarhiji.

Praznujemo še zato, ker smo na ta dan doživeli zedinjenje slovenskih dežel in pokrajin in na dveh tretjinah slovenske zemlje zedinjenje tudi ohranili. Zedinjenje je bila prva točka v narodnih programih vsaj od leta pomladi obdonskih narodov, od leta 1848.

Praznujemo ga zato, ker smo ta dan dosegli osnovne lastnosti državnega naroda. Veselimo se, da je na ta dan naša materinščina postala uradni jezik v državni in cerkveni upravi, sodnjim in šoli, od osnovne do najvišje. Veselimo se, ker je ta dan bila rojena Slovenija.

Radujemo in veselimo se narodnega praznika tudi v izgnanstvu. Čeprav je res, da smo komaj dvajset let uživali demokratične in narodne svobode, čeprav je res, da smo v letih 1941 do 1945 plačali ogromni in strašni krvni in vsakrteri drugi davek za osvobodjenje, čeprav je res, da zadnjih dvajset let živi narod doma v tako temeljitem suženjstvu, da niti narodni praznik ni dovoljen, mi ga pa praznujemo kot Jeremije v izgnanstvu, vendar in kljub vsemu narodni praznik nič ni izgubil na svoji trajni zlati vrednosti za naš narodni razvoj in vzpon.

29. oktober 1918 je dan, ko se je razlila zarja narodne svobode za Slovence po vsej zemlji. Od tedaj je ostala in ogreva celo tiste, ki so jih mednarodne pogodbe hitro spet odrezale od materinske Slovenije, in obsodile na usodo narodnih manjšin v sosednjih državah. Njeno toploto smo čutili in nas je blagodejno pozivljala preko vseh mrzlih oklepov diktatur ter oplaja življenje celo pod puščavskim peskom komunistične tiranije. V pisani zgodovini Slovencev ni večjega in pomembnejšega dne.

Zarja in gloriola slovenskega narodnega praznika pa je odvisna od lepote in kreposti slovenskega življenja. Ko si čestitamo k narodnemu prazniku, želimo srečo drug drugemu in celotnemu narodu in si budimo zavest dolžnosti do slovenske domovine ter ponosne ljubezni do svojega rodu.

Zadnjih dvajset let trpljenja v izgnanstvu zunaj domovine ste, bratje in sestre, ki danes slavite narodni praznik, v odlični meri storili, opravili, kar je treba, da slovensko ime žari v vse lepši in močnejši luči.

Zato bodi narodna slava zahvalna pesem slovenskim duhovnikom, ki so dvajset let neumorno delali, da so nas izgnance v vseh mogočih nerodnih in težavnih razmerah vsaj v večini na božji dlani ohranili. Tisočera bodi hvala možem in ženam učiteljem, ki nam v prostovoljni žrtvi iz čiste ljubezni otroke po stezicah slovenstva vodijo in v mladih dušah narodno zavest bude. Vsako slavje narodnega praznika bodi hvalnica kulturnim vrtnarjem med nami, ki s svojim znojem slovensko njivo bogate: umetnikom pisane in tiskane besede, ki nas združuje in v skupnosti ohranja, in druge, ki vsak v svojem področju in poklicu v vrhove klešejo slovensko stopinjo. Tisočera hvala tistim, ki našo mladino zbirajo in so ji v pomoč v njenih bojih za vzore, da tudi sredi drugega sveta rastejo novi slovenski ljudje po vseh kotih zemlje. Z vseh proslav narodnega praznika naj doni hvalnica ženam in možem, ki na tisoče ur svojega dela žrtvujejo za skupne reči, društva, združenja, ustanove, prireditve vseh vrst, da nam je življenje v slovenskih naselbinah pestro, zanimivo, veselo in plemenito. Hvala pevcem v naših zborih, igralcem na naših odrih, telovadcem in športnikom na naših poljih, hvala vsem, ki ste sami udeleženci in oblikovalci tega čudovito pestrega in lepega žuborenja in vrvenja slovenskega mravljišča.

Na praznik osvobođenja vsako leto znova izpovedujemo, izpričujemo, ponavljamo in potrjujemo naše geslo osvobođenja, da odmeva od vsepovsod tja v triglavske stene: Osvobođenje! Svoboden bo še naš rod, na svoji zemlji svoj gospod! Vse bolj prost vezi in uteži slabosti, ki vežejo v tla in vlečejo do pekla. Svoboden in prost, brez prisilnega jopiča tuje oblasti in jetniške diktature. Slovenec, svoboden in prost; le v svojega Boga uprt, zato zdrav in močan, le pred svojim Bogom ves ponižen, neugnano vztrajen oblikovalec in dopolnjevalec slovenske podobe, pred vsemi sosedi in drugimi pa vojak, ki svoje budno brani in varje, ne odstopi nikdar za palec.

PREPOVED KOM. STRANKE V INDOEZIJI

Indonezijska vojska je ves pretekli teden izvajala pritisk na komunistične izgnance, jih lovila in zapirala ter zahtevala, da skoraj vsa komunistična žarišča tudi na drugih otokih države, poleg Jave. Predsednik Sukarno je ostal dejanski ujetnik vojske vse do minule nedelje, ko mu je bil prvič v dveh tednih dovoljen izhod iz palače ter je lahko imel časnikarsko konferenco, na kateri je vojska pričakovala, da bo nastopil proti komunistom. Zgodilo pa se je, da je Sukarno pozval vojsko, naj preneha preganjati komuniste in da so vsi izgnanci krivi „imperialistični elementi“ ter ameriška varnostna služba (CIA). V svojih izjavah Sukarno sploh ni omenil poskušanja državnega udara 30. septembra in 1. oktobra, ki ga je vodil prokomunistični general in ki je bil naperjen prav proti njegovi osebi, da bi vzpostavili komunistični režim.

Medtem, ko je Sukarno dajal zgoraj omenjene izjave, je pa vojska objavila, da je komunistični načrt obstajal iz petih etap, katerih zadnja je bil umor Sukarna in vzpostavitev komunistične diktature pod predstvom šefa indonezijske komunistične stranke Aidita. Aidita je vojska že aretirala v centralni Javi. General Suharto, novi vrhovni šef vojske, je bil medtem imenovan za šefa vrhovnega poveljstva vseh operativnih področij. Ta organizacija je trenutno tudi najvišji politični forum v državi.

Skoro vse indonezijsko časopisje ignorira Sukarnov ukaz, naj ne pišejo proti komunizmu. Prav tako je Sukar-

no skoro prosil, naj bi prenehali poulični izgredi proti komunistom, vendar ga množice ne poslušajo, in sistematično uničujejo komunistične lokale.

Položaj za indonezijske komuniste in za indonezijsko KP se je še poslabšal minuli ponedeljek, ko je vojska končno prepovedala sleherni delovanje partij in vsem njenim sopotniškim organizacijam, tako mladinskim kakor sindikalnim. Vojska je nadalje aretirala celo vrsto visokih komunističnih funkcionarjev, ki so se vrinili v radio Džakarta in druge ključne položaje, istočasno pa objavila, da daje vsem vodilnim članom partije in drugih organizacij rok pet dni, da se prostovoljno prijavijo najbližjim vojaškim ali policijskim postojankam. Po preteku tega roka bo postopek proti slehernemu prizadetemu po najstrožjih vojaških zakonih.

Ker imajo velik delež pri vzdrževanju indonezijske partije in pri poskušanem državnem udaru pred dvema tednoma tudi številni Kitajci, ki živijo v Indoneziji, se je indonezijska vojska obrnila tudi proti delovanju kitajske gospodarske delegacije in je registrirala njene pisarne. Rdeča Kitajska je ostro protestirala proti temu, vendar od indonezijske vojske ni dobila odgovora. Rdeča Kitajska je v protestu tudi opozorila Indonezijo, da „lahko pride do resnih posledic zaradi protikitajske kampanje, ki se je, kakor kaže, začela v Indoneziji“. Peking je v resnem strahu, da bo izgubil kontrolo nad drugo največjo komunistično stranko v Aziji.

Kongres „Cerkve v stiski“

Bil je od 6. do 10. oktobra t. l. v Koenigsteinu blizu Frankfurta. Udeležilo se ga je okoli 500 ljudi iz 35 držav. Slovencev je bilo 19. Večinoma slovenski izseljenski duhovniki, pa tudi nekaj laikov. Iz Argentine je bil navzoč g. msgr. Anton Orehar.

Tema kongresa je bila: Gre za človeka. Predavanja so bila naslednja: Človek v svobodnem svetu, njegove prednosti in dolžnosti; Človek v komunističnem svetu; Bog je ustvaril človeka; Kakšen naj bo človek, da bo pomagal krščanstvu v sedanjem svetu, posebej komunističnem.

Na kongresu so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Ne smemo se truditi in naveličati govoriti polno resnico o komunizmu, ki oropa človeka njegove časti; prav tako govoriti o tiski Cerkve, ki ji jo povzroča komunizem.

2. Tudi javnim osebnostim je treba povedati, da gre pri komunizmu za človeka, ne le za določen gospodarski sistem.

3. Kulturni in družabni stiki med nami zahtevajo jasen pogled na dejansko stanje.

4. Kongres prosi vatikanski koncil za tolažilno in bodrilno besedo bratskega sočustvovanja vsem preganjanim bratom in besedo častne prošnje na komunistične oblasti, da dejansko spoštujejo po državnih zakonih zagotovljeno versko svobodo.

5. Samo dosledno izvedena krščanska

socialna načela bodo rešila človeka pred sebičnim izkoriščanjem in kolektivnim zaslužjenjem.

6. Kongres ponovno poziva ljudi v svobodnem svetu, naj ne pozabijo bratov, ki niso svobodni. Ponovna srečanja vzhodnega in zahodnega človeka nam nalagajo veliko nalogo.

7. Bratska ljubezen zahteva pogum za resnico in odločnost v pomoči. Tudi male pomoči so velike važnosti.

8. Čuječnost in edinstvo med kristjani, da, med vsemi ljudmi, spoštovanje resnice, svobode in človekovih pravic, so ukaz zave.

V debati je bil sprejet sklep, da je sedanjo komunistično Jugoslavijo treba prištevati v polni meri k narodu za železno zaveso, ker je komunizem in položaj Cerkve v tej državi bistveno tak, kakor v ostalih komunističnih državah.

Med kongresom je bila tudi razstava tiska preganjanih narodov. Na njej je bil zastopan tudi slovenski tisk v svobodnem svetu.

V Venezueli so policijske oblasti povečale akcijo za izsleditev komunističnih teroristov, ki so v zadnjem času poleg atentatov na policijske stražnike, pogнали v zrak tudi več petrolejskih cevovodov. V vladi so pa objavili, da bo predsednik Raúl Leoní v kratkem obiskal Čile.

Tako osvobođenje hočemo, za tako osvobođenje delamo, v to osvobođenje naš boj in napor, takemu osvobođenju naše veselje in naše čestitke!

Vsem vam pa, predragi bratje in sestre, prisrčen pozdrav Vaš

Miha Krek

Popravi v uvodniku „Ob našem narodnem prazniku“ v zadnji številki Sv. Slovenije v predzadnjem odstavku besedo „meje“ v ideje. Tako se mora zadnji stavek predzadnjega odstavka pravilno glasiti: „Na jugu Slovenije pa so nekdanj jasno nebo medsebojnega prijateljstva napolnili temni oblaki spora, ki ga spremlja na eni strani nepopustljivost, na drugi strani pa trdovratnost v krivičnem pojmovanju jugoslovanske ideje.“

4. zasedanje II. vat. vesoljnega cerkvenega zbora

14. septembra, na praznik Povišanja sv. Križa, so se v Rimu zbrali udeleženci 4. in zadnjega zasedanja II. vat. cerkvenega zbora.

Kakšen je bil dnevni red otvoritve?

Ob pol 9: slovesno somaševanje v baziliki sv. Petra. Skupaj s papežem so maševali naslednji koncilski očetje: kardinali Tisserant, Cicognani, Liénart, Tappouni, Agagianian, Gilroy, Spellman, Frings, Ruffini, Caggiano, Siri, Lercaro, Višinski, Urbani, Confalonieri, Döpfner, Alfrink, Suenens, Shehan, Roberti; monsinjori Felici, Nabaa, Morcillo, Krol, Kempf, Le Cordier. Skupaj s papežem je torej somaševalo 27 koncilskih očetov.

Po maši: Slovesno umeščenje evangeljske knjige. Obljuba pokorščine kardinalov, patriarhov in drugih koncilskih očetov. Pesem „Pridi, Sveti Duh“. Molitve pred začetkom zasedanja. Izpoved vere glavnega tajnika koncila, msgr. Felicija skupaj s tistimi škofi, ki so se sedaj prvič udeležili koncila.

Govor sv. očeta Pavla VI.

Vabilo na prvo skupno zborovanje (128. koncilsko zborovanje) naslednjega dne, 15. septembra.

Popoldne: Špokorna procesija, ki jo je vodil sv. oče v spremstvu vseh koncilskih očetov. Pri procesiji so prenesli relikvije sv. križa iz istoimenske bazilike v baziliko sv. Janeza v Lateranu.

Otvoritveni govor sv. očeta

Dopoldne, 14. septembra, po končanem somaševanju, je papež Pavel VI. v pozdravnem govoru slovesno otvoril 4. in zadnje zasedanje II. vat. cerkvenega zbora. Iz uvoda veje obudovanje in veselje nad nepričakovanim zanimanjem, uspehom in pomenom, ki ga je cerkveni zbor dosegel. V jedru govora je Pavel VI. utemeljil dve silnici in smernici, ki morata označevati sedanji cerkveni zbor. Ti dve osnovni misli govora sta: duh edinstva in trojna oblika ljubezni: do Boga, do Cerkve in do človeštva. Kot zanimivost je sv. oče dodal dve važni sporočili: ustanovitev novega organizma v Cerkvi pod imenom Zbora škofov; in papežev obisk Organizaciji Združenih narodov.

Ob zaključku govora je sv. oče pozdravil vse koncilске očete, člane diplomatskega zbora, opazovalce še posebej z besedami: „veseli smo in se čutimo počaščene, da ste med nami in vam zagotavljamo naše prisrčno spoštovanje“, vse slušatelje in izvedence, posebej zastopnike tiska, radia in televizije. „Vsem podeljujemo apostolski blagoslov.“

Zbor škofov

Na prvi seji 4. zasedanja, t. j. 15. septembra, je bil razglašen nov dokument, ki ga je papež izdal po lastni volji in nagibu („motu proprio“). „Apostolska zaskrbljenost,“ tako začena Pavel VI. novi odlok se nanaša na ustanovitev Zbora škofov, ki bo papežev pomožni organizem ob potrebnih in primernih priložnostih za ureditev izrednih in važnih zadev skupnim vsej Cerkvi.

Novi odlok je sestavljen iz dvanajstih členov. Vsebinska „motu proprio“ sv. očeta Pavla VI. je v kratkem povzetku naslednja:

Člen 1.: Zbor škofov je osrednja ustanova Cerkve; zastopani so vsi katoliški škofi; po svoji naravi je trajen in priložnosten po sestavi;

Člen 2.: Naloga Zbora škofov je učiti in svetovati. Splošni nameni so: gojiti najtesnejšo povezanost in sodelovanje med papežem in vsemi škofi, obveščati o dejanskem notranjem in zunanjem stanju Cerkve (Cerkve sama v sebi in v svetu);

Člen 3.: Zbor škofov je naravnost in neposredno odvisen od papeža. Papež ga tudi skliče, potrdi izvolitev članov, določi tvarino obravnavanja vsakokratnega zbora in sam ali po zastopniku predseduje zboru;

Člen 4.: Zbor škofov se more zbrati na splošnem, izrednem in posebnem zborovanju;

Člen 5–7.: Natančno določajo člane glede na to, ali je zborovanje splošno, izredno ali posebno;

Člen 8.: Škofje-zastopniki posameznih narodnih škofijskih konferenc so izvoljeni v tem redu:

a) en zastopnik vsake narodne škofovske konference, ki ima pod 25 članov;

b) dva zastopnika vsake narodne škofovske konference, ki ima pod 50 članov;

c) tri zastopnike vsake narodne škofovske konference, ki ima pod 100 članov;

č) štiri zastopnike vsake narodne škofovske konference, ki ima nad 100 članov.

Škofovske konference več narodnosti skupaj volijo svoje zastopnike v istem redu;

Člen 9.: Pri izvolitvi, se mora poleg splošnega znanja in izkušnje upoštevati tudi teoretično in praktično poznanje snovi določene za posamezno zborovanje;

Člen 10.: Papež sme, po uvidenosti, zvišati število članov zbora do 15% števila določenega v členu 8.;

Člen 11.: Po zaključnem vsakokratnem zboru škofov, samo po sebi (avtomatično) preneha članstvo zbora in tudi vse dolžnosti in naloge, ko so jih posamezni člani med zborovanjem vršili;

Člen 12.: Zbor škofov ima stalnega glavnega tajnika s potrebnimi pomožnimi tajniki. Poleg teh so še posebni tajniki za posamezne skupine zborovanja.

Razglasitev odloka o ustanovitvi Zbora škofov je bilo prvo dejanje prvega dne zadnjega zasedanja cerkvenega zbora. Novi odlok je v navzočnosti sv. očeta Pavla VI. prebral glavni tajnik cerkvenega zbora msgr. Felici in so ga vsi navzoči koncilski očetje sprejeli z veseljem odobravanjem in s tem potrdili izjavo sv. očeta, da ga je pri tem koraku vodila edinole „skrb za blagor Cerkve in želja, da bi vsem škofom dokazal in izpričal svojo ljubezen, spoštovanje in upanje na vedno tesnejši povezanost in vedno širše sodelovanje v vodstvu vesoljne Cerkve.“

J. Re.

I Z T E D N A V T E D E N

V Uruguayu je prejšnji teden stavkovno gibanje raznih sindikatov doseglo višek s stavko grafičarjev in vseh drž. uslužbencev. Vlada je za ohranitev javnega reda in miru odločno izvajala določila o proglasitvi pripravnega stanja. Notranji minister Tejera je priznal, da stoji za stavkovnim gibanjem komunisti, ki večino sindikatov izrabljajo v svoje politične namene. Predsednik drž. sveta dr. Washington Beltran je izjavil, da se vlada nikdar ne bo pogajala s sindikati pod kakršnim koli pritiskom. Zadnja poročila iz sosednje republike navajajo, da se položaj počasi normalizira.

V New Yorku so v nedeljo, 17. oktobra zaprli svetovno razstavo, ki je

stala nad 1000 milijonov dolarjev. Odprta je bilo dve leti ter so lanske izgube pri njej dosegle višino nad 17 milijonov dolarjev. Letošnjih še niso povedali.

Dr. Saragat, predsednik italijanske republike, je bil prejšnji teden na obisku na Poljskem.

V Kongu je predsednik republike Jožef Kasawubu odstavil vlado Mojzesa Čombeja. Za njegovega naslednika je imenoval Evarista Kimbo, ki je bil v Čombejevi katanški vladi zunanji minister od leta 1960 do 1963. Kasawubu je Čombeja ostavil zato, ker da je že izpolnil svojo nalogo: tj. uničenje upornikov ter pomiritev države z izvedbo volitev.

Slovenski demokrati izseljenci v Velikem Buenos Airesu v Argentini so imeli v soboto, 16. oktobra, t. l. proslavo slovenskega narodnega praznika 29. oktobra. Nanjo so bili povabljeni predstavniki organizirane slovenske skupnosti.

SV. MAŠA ZA GRADITELJE SLOVENSKE SVOBODE

Proslava se je začela ob 19 s sv. mašo v Slovenski kapeli. Imel jo je g. dr. Alojzij Stare. V cerkvenem nagovoru je povedal, da daruje sv. opravilo za vse slovenske vodilne može in za naše prednike, ki so delali ter se žrtvovali za svobodo slovenskega naroda. Namen sv. mašnega opravila je tudi prošnja sv. Duhu za luč in moč za našo bodočnost. Pri graditvi srečne bodočnosti za naš narod je pa treba skrbeti za tri stvari: da bo vsak nesebično izpolnil svojo dolžnost, da bomo delali na vseh področjih: verskem, narodnem, kulturnem in socialnem, da bo med vsemi velika ljubezen. Sv. Pavel namreč pravi „drug drugemu služite z ljubeznijo“.

POMEN 29. OKTOBRA V ZGODOVINI SLOVENSKEGA NARODA

Po sv. maši so se udeleženci proslave zbrali v dvorani Slovenske hiše, ki je bila vsa v slavnostnem vzdušju. Oder je bil zastrt z zaveso, nanjo je pa bil pripet velik slovenski grb. Napravljen je bil po zamisli ge. Danice Petričkove: tri zlate zvezde na sinjem polju brez muslimanskega polmesca. Okoli odra so bile pritrjene palice s slovenskimi zastavami, pod njimi pred odrom je pa bil vzvišenejši prostor za govornike. V sami dvorani je bilo postavljenih 6 dolgih pogrjenih miz, za katere so sedli v Argentini živeči člani Narodnega odbora za Slovenijo, predstavniki slovenskih demokratičnih političnih strank, odborniki vseh organizacij in ustanov, ki delujejo med slovenskimi naseljenci na področju Vel. Bs. Airesa, slovenski dušni pastirji, ki delujejo med Slovenci, kulturni ustvarjalci, predstavniki slovenskih domov, vzgojitelji in vzgojiteljice slovenske ljudskošolske in srednješolske mladine, predavatelji, predstavniki slovenskega tiska. Skratka: Slovenija v malem. Vse, kar živi zdravo življenje v njej, kar jo ohranja in kar ji ustvarja tudi pogoje za srečnejšo bodočnost v svobodi in demokraciji.

Prelep je bil pogled na zbrane slovenske izseljenske funkcionarje. Na slovenske može, fante, študirajočo mladino, na žene, dekleta, dijakinje, na vse, ki se nesebično trudijo, da slovenski narod v svobodi lahko živi svobodno življenje, kakor ga v domovini pod komunisti ne more. Človek je bil resnično vesel ob pogledu na nosilce organizirane slovenske izseljenske skupnosti, kajti ta večer je v ljubezni do domovine in ob spominu na velike in zaslužne slovenske može, ki so 29. oktobra 1918 slovenskemu narodu priborili svobodo, združili ljudi različnih svetovnih nazorov, različnih političnih smeri. Ta večer je zopet po dolgem času pokazal to, kar je slovenskemu narodu v preteklosti vedno prinašalo uspehe, zmage: združen nastop vsega naroda za doseg skupnega cilja: blaginje, svobode naroda.

V takem slavnostnem vzdušju je povzel besedo tajnik Narodnega odbora, podpredsednik Slovenske krščanske demokratične stranke in predsednik pripravljalnega odbora za to proslavo narodnega praznika

g. MILOŠ STARE

Na vse je naslovil topel pozdrav, na vse, kajti „vsi na tem večeru zbrani predstavniki organiziranega slovenskega življenja v zamejstvu smo edini del slovenskega naroda, ki je popolnoma svoboden. Smo del tistega slovenskega naroda, ki ima kljub svoji majhnosti najslavnejšo in najmogočnejšo zgodovino v Evropi. Kot majhen narod se je skozi stoletja boril z najmočnejšimi nasprotniki in sovražnimi silami, ki so ga hoteli uničiti za vsako ceno in vsemi sredstvi. In ta ubogi milijoneček je obstal, zaživel novo življenje in dosegel svojo zmago. Zmago te borbe, borbe, ki je trajala stoletja, proslavljamo nočjo.“

Na proslavo ste povabljeni odborniki naših ustanov, ge. katehetje, učitelji, učiteljice, predavatelji, predstavniki slovenskih domov, kulturni delavci, vi vsi, ki nosite zgodovinsko nalogo in odgovornost kot oblikovalci slov. naroda v svobodi. Zgodovina vas bo sodila. Dala vam bo priznanje ali pa vas obso-

dila. Vaše poslanstvo je združeno s tolikšno odgovornostjo, s takimi dolžnostmi, da smo vas danes prosili, da se zberete ob svečanem trenutku narodnega praznika, da se zamislite in premislite in z novim pogumom greste na delo v organiziranem delu svobodnega slovenskega naroda.“

V nadaljnjih izvajanjih je povedal, da bodo o pomenu narodnega praznika 29. oktobra vsem govorili naprošeni govorniki. Slovenski duhovnik, kot predstavnik tistega stanu, ki je v slov. zgodovini v najbolj burnih in težkih časih, v času porazov in zmag, igral svojo vlogo, ki je doživljal vso težo slovenske sužnosti. G. Košiček je sam sodeloval v borbi za svobodo in kot javni delavec aktivno posegal v tedanja dogajanja. Vlogo slovenske žene v naši zgodovini premalo poznamo, premalo cenimo. Zato je naprošena ga. Vera Debeljakova, da govori o pomembnosti dela slovenske žene v naši zgodovini. In še to se zavedajmo, da smo Slovenci kljub trenutnim porazom dosegli končno zmago predvsem zato, ker smo se združili vsi in skupno postavili končni cilj. Saj je bil dr. Gregor Žerjav v tistih časih najtesnejši sodelavec dr. Korošca. Zato je naprošen, da govori o pomenu 29. oktobra g. dr. Franjo Mačus, predstavnik Slovenske demokratične stranke in član Narodnega odbora za Slovenijo. Končno je g. Stare navajal, da je bila slovenska mladina vedno v prvih bojnih vrstah. Kateremu koli taboru je pripadala, vedno je bila ona tista, ki je hodila naprej. Ogenj njene mladosti je vedno prinašal borbenost v slovenske vrste. Zato je bil naprošen za govornika na slavnostni proslavi tudi predstavnik slovenske mladine g. Jernej Dobovšek.

Končno je napovedal, da bo prebral poslanico predsednika Narodnega odbora za Slovenijo g. dr. Mihe Kreka, ki jo je napisal in poslal prav za vse, ki so ta večer tu zbrani, za odborniki društev in ustanov, katehete, učitelje in učiteljice, vse javne delavce. Iz nje je razvidno, kako jasne smernice daje vsem nam za organizirano delo med slovenskim narodom.

Zatem je naprosil vse, naj stoje s pevskim zborom Gallusa zapoje slovensko narodno himno Naprej zastava Slave. Mogočno je zadonelo po dvorani, ko so se pevskega zboru Gallus pridružili vsi navzoči.

č. g. JOŽE KOŠIČEK

je zatem stopil na govorniški oder. Zbrana slovenska srenja ga je navdušeno pozdravila v svoji sredi in potem z napeto pozornostjo sledila njegovim tehtnim izvajanjem.

„Ne maram biti slavnostni govornik.“ je začel svoj govor, „pač pa sem sprejel to častno nalogo, da cvetu slovenskega naroda v tujini dam priložnost, da z mano vred počasti spomin tistih, ki so delali za srečo in svobodo slovenskega naroda. Tisti, ki stojimo z eno nogo že na pragu groba, smo imeli priložnost od blizu opazovati, kako so tujci, ki so nas proglasili za svojo lastnino, nečloveško zatirali slovenski narod, dalje, junaško borbo slovenskega naroda, ki se je tuju uprl z vso silo. Danes je težko dopovedati, kakšne razmere so bile tedaj. N. pr. študent težko razume, da je bilo v tistih časih slov. jeziku v šoli odmerjenih samo nekaj ur na teden, da je npr. slovenski študent od petega razreda najprej še sredi Ljubljane moral odgovarjati profesorju v nemščini, da je smel v svojem jeziku edino Boga moliti.“ Povedal je dalje, da po slovenskem štajerskem in na Koroškem slovenskim ljudem na železniških postajah niso hoteli dajati železniških vozovnic, če so jih zahtevali v slovenskem jeziku, da je bilo pomembno, da v Mariboru, Ptujah, Celju, Slovenski Bistrici in v Brežicah na ulici skoro ni bilo čuti slovenske besede. Zato se ni čuditi, da je marsikak Slovenec, zlasti, če je bil od Nemca odvisek, klonil. Tako je nastajal na slovenskih tleh rod nemčurjev. Govoril je dalje o zapostavljanju slovenskega delavca in obrtnika. Povedal je, kako so naši severni sovražniki med prvo sve-

PROSLAVA SLOVENSKEGA NARODNEGA PRAZNIKA V BUENOS AIRESU

točno vojno povsod iskali žrtev po Sloveniji, da so jih pošiljali v zapore in na vojaška strelišča, kogar so pa mogli pobrati pa na fronto. Na deželi so ostale samo žene z otroci in starčki. Teža vsega dela je slonela na ženah.

Ko je gorje med narodom postajalo vedno hujše, je prihajalo med Slovenci do vidnega izraza tudi odporiško gibanje. Tako je prišlo do velikih demonstracij v Ljubljani, pri katerih sta bila ubita Adamič in Lunder, do velike dijaške stavke, pri kateri je bil eden od glavnih organizatorjev pok. France Žužek.

Trpljenje slovenskega naroda je bilo nepopisno. Doma in na bojiščih, kjer so padali slovenski može in fantje. Zlasti na italijanskem bojišču. Niso se borili za Avstrijo, s svojim junaštvom so branili slovensko zemljo, da je ni zasedel Italijan. Tedanjo nesrečo je povečala še sklenitev Londonske pogodbe, s katero so Francozi, Angleži ter Rusi nagradili Italijo za njeno nezvestobo Avstriji in Nemčiji z velikim delom slovenske zemlje. Bili smo drobiž, s katerim so zahodni zavezanci plačevali izdajstva. Tako tragedija v Vetrinju leta 1945 ni bila prva, ki je zadelo slovenski narod.

Junaštva, s katerim so slovenski može in fantje branili slovensko zemljo na Goriškem, nas tudi še danes ni treba biti sram.

Govornik je zatem navajal, „da je borba prišla do novega izraza, ko je leta 1917 na Dunaju Jugoslovanski klub proglasil Majsko deklaracijo z zahtevo po ustanovitvi samostojne države Slovenec, Hrvatov in Srbov.“ Živo je prikazal „tisti plebiscit“ med slovenskim narodom, ko je vse zbiralo podpise za edino željo, da bi končala strašna vojna in da bi prenehalo trpljenje slovenskega naroda. Povedal je, kako je bilo v slovenski domovini ob razpadu Avstro-Ogrske, govorilo o navdušenju, ki je spremljalo rojstvo slovenske svobode dne 29. oktobra 1918 v Ljubljani, prikazal pa tudi težave, ki so se tedaj pojavile, kajti svoboda je prišla, še predno je bilo za njeno ohranitev in obrambo vse pripravljeno. Slovenci tedaj nismo imeli svoje organizirane vojaške sile. Lah je bil že na Vrhnikih. Tedaj so prišli srbski vojni ujetniki, pograbil za orožje in srbski oficir je bil, ki je Italijanom ne samo zaprl pot proti Ljubljani, ampak jih tudi pognal nazaj proti Logatcu. V tujini tedaj nismo imeli nikogar, ki bi bil na naši strani. Pri zahodnih zavezanih smo veljali za poraženo avstrijsko vojsko, doma smo bili še razdeljeni na avstrijske kronovine — Kranjska, štajerska, Koroška, Tržaško, Goriška. V tistih časih polnih negotovosti je Narodno veče v Zagrebu kot vrhovno predstavništvo naredilo odločilen korak: zedinjenje s Kraljevino Srbijo v skupno državo.

Kdor je poznal tedanje razmere na Slovenskem in kdor jih je sam doživljal, mora priti do zaključka: združitev s Hrvati in Srbi v skupno državo je bila leta 1918 za Slovence edina mogoča rešitev. Vsaka druga odločitev bi bila slovenskemu narodu prinesla katastrofo ali celo nepopravljivo nevarnost in smrt. Res je, da je prišlo do zedinjenja hitro, da ni bilo časa za razpravljanje o tem, toda kadar gre za to, da se reši bistvo vsega, t. j. naša narodna svoboda, ne sme biti nikogar, ki bi ne odobral tega.

Zavedajmo se, da je Majška deklaracija in zbiranje podpisov zanjo sestavni del naše narodne zgodovine. Zavedajmo se, da so ljudje tedaj storili vsak v svoji obliki vse, kar je kdo smatral za potrebno; zavedajmo se, da je tedaj slovenska žena bila tista, ki je edina rešila narodno misel in jo dvignila; zavedajmo se, da je tedaj slovenska mladina brez izjeme pograbila slovensko narodno misel svobode. Zavedajmo se, da so vsi gospodarstveniki, politiki, socialni delavci in drugi vsak po svoje in po svojih najboljših močeh in sposobnostih doprinesli, kar so čutili, da morajo dati svojemu narodu. Če bi teh zgodovinskih dejstev ne presojali s tega vidika, bi jih sodili krivično in bi s tem delali krivico sebi in narodu.

Zato moramo biti mi, ki danes nosimo slovensko misel, iskreno hvaležni tistim slovenskim možem, ki so nam pripomogli do prve etape v naši narodni zgodovini — do našega narodnega osvobođenja. Druga etapa je doba, ki jo živimo mi in narod v domovini, in tisti, ki bodo prišli v bodočnosti na naša mesta. Oni bodo odločali. Mi lahko svetujemo in popravljamo morebitne napake, ki jih lahko v svojem prevelikem navdušenju storijo.

G. Košiček je svoj lep govor zaključil s pozivom:

„Mi, ki smo predstavniki slovenskega izseljenstva, se zavedajmo, da smo v vsej svoji polnosti nosilec naše narodne misli. Danes ni nikogar, ki ne bi bil pripravljen pomagati po svoje, da se vse to, kar naš narod želi, doseže. Mislimo, da lahko vsakdo izmed nas na mestu, na katerem je, pri delu, ki ga opravlja, pri funkciji, ki jo ima, doprinese k temu, kamor morajo biti vedno uprte naše narodne misli: svobodi naroda, katerega sinovi smo.“

Viharno odobravanje v dvorani je pričalo, s kakšnim razumevanjem in ljubeznijo so sprejeli udeleženci narodne proslave Košičekove misli in prošnje za delo za slovensko izseljensko skupnost in za ves slovenski narod.

Ga. VERA DEBELJAKOVA

je bila druga govornica na proslavi narodnega praznika. Govorila je „o deležu slovenske žene v žitju naroda“. Med drugim je izvajala naslednje misli:

Ženi je zaupano najbolj odgovorno mesto v osnovni celici naroda, v družini. V družini je žena svecenica, ki duhovno oblikuje rast njenih članov, predvsem otrok — upanje in mladika naroda: Ves dan, vsako minuto, vsako sekundo seje mati skoraj neopazno svojo bit, svojo duhovno, narodno in politično usmerjenost v srca svojih otrok. Ali se žene-materé zavedamo velike odgovornosti, ki jo nosimo pred Bogom in narodom za nam zaupani mladi rod? Ali smo zmogne vcepiti v njihova srca neomajno zvestobo veri in slovenstvu? Presajeni smo z domače grude v tujo zemljo, starejši se le z velikim trudom vživljamo v tujino, mladina nasprotno z vso osnovno življenjsko silo: smo dovolj skrbne vrtnarice, da zavarujemo mlado drevesce in nadzorujemo vcepilni zatič tujine, da ta zares požlahtni mladiko, ne pa da jo preraste? Poznati moramo prednosti, pa tudi slabe strani naroda, med katerim živimo, in paziti, da vsrka naša mladina le pozitivne vrline tega naroda, ki naj ji bodo ne v odpad, temveč v utrditev njene slovenske zavednosti.

Mi Slovenci imamo prednike može, ki se jih moremo s ponosom spominjati in jih staviti v svetel vzor svojim otrokom. Dolga je njih vrsta: Svetni in duhovni, pisatelji in pesniki, socialni delavci in politiki: od kneza Koclja do naših časov: Imena Prešeren, škofje Baraga, Slomšek, dr. Jeglič, dr. Rožman, poleg nešteto znanstvenikov tudi politični delavci: dr. Krek, dr. Korošec — koliko svetlih zvezd na našem narodnem obzorju! Može, ki bi bili v svetu veličine, da so se rodili kot Angleži, Francozi... pa so ostali zvesti malemu narodu tamkaj na tistih vedno ogroženih tleh med Triglavom in Sotlo. Učili in vodili so narod, da je kot v obroču stiskan od sovražnikov, vendarle obstal tisoč let, kot poje pesem: „narod pa je stal — gledal na Triglavu neba obok“.

Vprašamo se, od kje v teh možeh taka silna slovenska zavednost, taka ljubezen do naroda: Iz njih življenjskih sov se nam zasveti zopet in zopet beseda: mati! Ona je bila tista, ki je prva vcepila ljubezen do slovenske besede. Slovenska budila in gojila slovensko zavest, pripravljenost za žrtve, v svojih sinovih: dr. Korošcu, dr. J. Ev, Kreku, Prva je usmerila njih korake v tako plodonosno delovanje zrelih let. Naj se ustavim pri dr. E. Kreku: Kje se je rodila v njem tista velika življenjska misel in pripravljenost za pionirsko socialno delo? Prav v zadnji številki Meddobja IX/1-3 dr. Brumen tako lepo analizira ta pravir njegovega dela: „Po svoji materi, ki je postala mati in zavetnica menda kar vseh gorenjskih be-

račev, ki jih je sprejemala, hranila, pronočevala, jim v boleznih stregla in jih po smrti celo pokopavala, je Krek podedoval tisto modrost in krepost, zgled krščanske ljubezni do bližnjega, ki se kaže v moderni zakonodaji in krščanski dobroti. Mati nam je dala Kreka takega, kakršen lik je postal v naši zgodovini.“

In me? Matere, žene v emigraciji? Ali storimo svojo dolžnost? Ali budimo v mladini ljubezen in spoštovanje do teh naših velikanov duha in kulture, jo učimo, kako je vsa slovenska zgodovina izraz njihovega dela, njihovih naporov in žrtev? Mladina je idealna in si išče velikih vzorov, da jim sledi. Zato ji moramo posredovati poznanje teh vzornikov, mladina mora biti nanje ponosna, ponosna na to, da je član naroda, ki so ga vodili može svetovnega formata. Le v spoštovanju voditeljev in ob njihovih vzorih bo mladina ostala zvesta slovenstvu. Če pa bomo v srcih svojih otrok rušili svetle like naših narodnih vzornikov, potem bodimo gotovi, da bomo izgubili tudi mladino.

Komaj 50 let je od tega, ko je bilo vsako propagiranje slovenske misli in slovenske besede že izdajstvo napram državi in so se prenekateri može moralni za svoje prepričanje pokoriti za železnimi rešetkami in bili izpostavljeni hudemu političnemu preganjanju. Tedaj so se izza varnih ognjišč svojih domov dvignile žene, matere in dekleta, ter stopile na javno pozorišče, da pomagajo možem v borbi za zmago slovenske misli in besede. Podprle so delo dr. Kreka, zamisel ustanovitve južno-avstrijskih slovenskih dežel v eno samo ustavno telo, izločeno iz vsake tuje nadoblasti, po tedanjih razmerah za enkrat še v okviru avstrijske države. Ta zahteva je bila izjavljena v listini — majniški deklaraciji — ki jo je navdahnil še Krek in ji največji razmah dal s svojo smrtjo.

Po njegovi smrti je Krekova sestra Cilka prevzela nase breme bratovega poslanstva: Ona kot predstavnica kršč. žena je stopila v popoln sporazum z liberalnimi ženami, ki jih je vodila ga. Franja dr. Tavčarjeva, in so tako vse slovenske žene brez ozira na politično usmerjenost, skupno organizirale pobiranje podpisov za omenjeno listino — majniško deklaracijo. Ko je dr. Korošec meseca marca l. 1918 prišel na shod v Ljubljano, je doživel svoj najvišji dan: slovensko ženstvo s Cilko Krekovo in dr. Tavčarjevo na čelu je dr. Korošcu izročilo nad 160.000 glasov Slovencev, ki so majniško deklaracijo sredi vojne podpisali — po zaslugi slovenskih žen. Tako je naša žena v odločilnem trenutku stopila ob stran svojih mož, da izvojuje njemu, sebi in otrokom narodno svobodo, pa čeprav dotlej ni imela nobene politične veljave, niti volilne pravice. Pokazala je svojo zrelost, pripravljenost sodelovanja in tudi že — svoj politični uspeh.

V nadaljnjem je govornica prikazala, kako so žene posegale v razvoj dogodkov v zgodovini, nato pa je svoj lep govor zaključila takole:

„Ali pomislimo katerikoli, kako strašno je posegla v usodo slovenskega naroda žena samega ameriškega predsednika Eleonora Rooseveltova? Po njej je vplival Adamič — tako govorijo najnovejši viri — odločilno na zmago komunizma pri nas.“

Preteklost nas tedaj uči, da

1. Mati postavlja temelje svojemu otroku in mu usmerja pot v življenje in oblikuje tudi njegovo dušo. Zato nam ne sme biti vseeno, kakšne matere ima slovenski narod;

2. K splošni ureditvi narodovega življenja mora tudi žena prinesiti svoj glas, pa naj si bo to v najbolj odločujočih zgodovinskih dogodkih, kakor je bil čas npr. pred 47 leti ali kakor je bilo v revoluciji pred dvajsetimi leti pri nas, ali pa tudi v urejanju miru „po svoji ženski podobi“;

3. Tudi javnost sama — predvsem politiki — morajo sami čutiti pomembnost ženske soudeležbe na pozorišču narodovega življenja ter ne podcenjevati njen glas, ki je glas svecenice ljubezni in zvestobe in sodeluje za svobodo naroda.

Tudi izvajanja ge. Vere Debeljakove je zbrano slovensko občinstvo sprejelo z navdušenim odobravanjem.

G. dr. FRANJO MAČUS

član Narodnega odbora za Slovenijo, je kot predstavnik Slovenske demokratične (Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

V tovarni avtomobilov in motorjev v Mariboru so pred kratkim odstavili 5 strokovnjakov, ki na svojih delavnih mestih „niso ravnali v korist podjetja“. Njihov prestop nam ljubljanski list Delo pojasni z naslednjimi ugotovitvami: „Se zmeraj se namreč dogaja, da v nekaterih delovnih organizacijah vodilni ljudje izkoriščajo svoj položaj. Delajo kot tehnični svetovalci za druga podjetja — seveda za primeren honorar — v škodo lastnega podjetja, neracionalno trosijo reprezentančna in druga družbena sredstva in se obnašajo tako, kot da v podjetju ne bi bilo ne proizvajalcev in ne samoupravni organov... V podjetjih bo treba prenehati s prakso, da v dopoldnevih izdelujejo načrte za razna zasebna naročila in opravljajo druga dela, ki škodijo podjetju, koristijo pa ozirom sebičnim interesom posameznikov“.

Letošnji pridelek hmelja v Savinjski dolini po količini ne dosega pridelka prejšnjih let. Temu je delno kriva tudi toča, ki je na 1600 hektarskem področju, na katerem goje v Savinjski dolini

KOROŠKA

Občni zbor Koroške dijaške zveze

Vabilu na občni zbor Koroške dijaške zveze, ki je bil 25. septembra v Mohorjevi hiši v Celovcu, se je odzvalo veliko število članov, predvsem dijakov Slovenske gimnazije v Celovcu, pa tudi študentov graških in dunajskih visokih šol. Občni zbor je obsegal referate odbornikov, volitve osrednjega odbora, sveta in preglednikov; vodil pa ga je član sosveta dr. Franc Cigan. Dosedanji predsednik osrednjega odbora Karel Smolle je podrobno orisal petletno delo Zveze. Dijaška zveza namreč letos slavi petletni jubilej, ter je zaključil svoj govor z željo, da bi novi odbor dosegal še lepše in vidnejše uspehe.

Pri volitvah je bil izvoljen za novega osrednjega predsednika Filip Warasch iz Djekš, odborniki pa so Micka Wernig iz Velikoveca, Gustl Malle iz Slovenjega Plajberka (ti študirajo na Dunaju), Matevž Gric iz Ljubuče, Leni Wutte iz št. Vida v Podjuni, Tomaž Ogris iz Radiš in Janko Oitzl iz Brnce. V sosvetu so dr. France Cigan, dr. Reginald Vospernik in dr. Stanko Čegovnik, pregledniki pa prof. Jože Wakounig, Anton Opetnik in Marija Rutar.

Po volitvah je novi predsednik nakazal delovni program Zveze, ustanovitve poleg srednješolske veje tudi posebnega visokošolskega odbora ter priprave Zamejski mladinski tabor, ki bo prihodnje leto med počitnicami v Trstu.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko se je v svojem govoru zahvalil članom in odboru Zveze za narodno delo, ki ga opravljajo ter jim zagotovil vso podporo slovenskih katoliških organizacij.

in v obrobni krajih hmelj, povzročila nad sto milijosko škodo.

Za obiranje hmelja so letos uporabljali že tudi 20 obiranih strojev, od katerih vsak zamenja do 400 obiralk hmelja. Med obiralk hmelja jih je bilo največ iz hrvatskega Zagorja in Medjimurja, manj pa iz Prekmurja. Tri obiralk so prišle celo iz okolice Bjelovara. Zaslužek obiralec je bil odvisen od njihove spretnosti. Za plačilo so namreč dobivali po 130 dinarjev za škap obranega hmelja. Prve dni obiralki navadno naberejo 12 do 14 škafov, ko pa postane njihova spretnost večja, tudi do 18 in več škafov. Delavni čas je bil najmanj 12 ur. Za tri obroke hrane so obiralcem hmelja računali 300 dinarjev dnevno.

Amatersko igralsko društvo iz Mengša je sredi julija igralo v Moravčah igro Pod svobodnim soncem, pripravljeno po istoimenskem Finžgarjevemu romanu. Igra je bila na prostem pod štirimi stoletnimi lipami, poživljali so jo pa svetlobni in zvočni učinki, ki so ponazarjali tudi blisk in grom. V igri so igrali — stari Slovani tudi zaigali kresove v čast bogu Perunu, in pred igralci je na konjih zdrčalo tudi krdelo Hunov. Udeležba na igri je bila številna.

V Sloveniji bi radi začeli izdelovati gramofonske plošče, pa Narodna banka noče nakazati potrebnih deviz. Sedaj jugoslovanske plošče izdeluje samo tovarna za izdelovanje gramofonskih plošč Jugoton v Zagrebu, kateri ni prav, da bi dobila konkurenčno podjetje v Sloveniji.

V Ljubljani je 2. oktobra umrl v 65 letu starosti umetnostni zgodovinar pesnik Anton Vodnik. Pokopali so ga 4.

SLOVENCIV ARGENTINI

RUENOS AIRES

Družinska sreča. V družini Ernesta Podboja in njegove žene ge. Julke roj. Kobalj se je rodila hčerka Ernestina Srečni družini naše čestitke.

† **Marija Drenšek roj. Gole.** Iz domovine je prišlo sporočilo, da se je Mačkovicu pri Žužemberku dne 30. sept. t. l. umrla v 84. letu starosti ga. Marija Drenšek roj. Gole. Zadnje zemsko bivališče je dobila na žužemberškem pokopališču, kamor so jo spremili trije duhovniki, pevec domačega pevskega zbora in številni prijatelji, dne 1. oktobra. Za rajno Drenškovo mamo žalujejo v Argentini njen sin g. Štefan Drenšek, organist in vodja Slov. pevskega zbora v San Justu. v domovini pa hčere Marija, Antonija, Julijana in Zofija z družinama ter Anica. Vsem ob izgubi drage matere izrekamo iskreno sožalje, rajna pa naj v miru počiva v domači zemlji.

SLOVENSKA VAS

Materinska proslava

Preteklo nedeljo, 17. oktobra je tukajšnji šolski tečaj, ki nosi ime škofa Ireneja Friderika Barage, priredil uspešno materinsko proslavo, ki je istočasno veljala za zaključno akademijo slovenskega šolskega tečaja, dasi bo pouk

oktobra na draveljskem pokopališču, kjer sta že pokopana pesnik Alojzij Merhar — Silvin Sarlenko in pisatelj dr. Ivan Pregelj.

Umrl so. V Ljubljani: Valentin Flis. upok., Vera Kacič, bančna uradnica, Franc Omahen, Alojzija Velikonja roj. Zrimec, Anton Zakrajšek, žel. uslužbenec, Ivan Mohar, upok., Franc Dešman, žel. vlakovodja v p., dr. Janko Mencinger, odvetnik, Ana Smole, vdova strojevodje, Franc Rogáč, Oton Batič, prelicni mehanik, Mara Štrubelj, Gabrijele Florjančič roj. Zupančič, upok., dr. Leopold Benko, svetnik drž. žel. v p., Vinko Vončina, knjigovodja, Marija Mohar in Drago Zupanc, električar v Trbovljah, Hinko Bole v Postojni, Aleksandra Končič roj. Petančič v Brestanici, Ana Miheve roj. Jereb v Logatcu, Ferdinand Poznič v Piranu, Pavla Grobolšek roj. Flore v Zagorju ob Savi, Marica Bratkovič roj. Smerdelj, učit. v p. v Mariboru, Slavko Zorič, upok. v Novem mestu, Marija Kajba v Mariboru, Martin Bombač, železničar v p. v Rakeku, Janez Mali, mizar v Rodinah, Anton Lorenzuti v Novi Gorici, primarij dr. Marijan Svetlič, ravnatelj dečje bolnišnice v Velikem Lošinjju, Franc Rotar, kapelnik vojaške godbe v Postojni, Marija Razpotnik, poštna uslužb. v p. v Hinjah, Jakob Bohak, zlatomašnik in laški dekan v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah, Alojzija Zaplotnik roj. Mali v Gozdu, Ana Šire v Trbovljah, Lojze Štimnikar na Bledu, Marija Polajnar roj. Krničar v Kokri, Ivan Urek, pos. v Globokem, Terezija Kocuvan roj. Lopatič v Celju, Alojz Ciglar, župnijski upravitelj pri Sv. Juriju ob Pesnici, Zdravko Vrtačnik, žel. upok. v št. Vidu, Janez Prezelj, žel. upok. v Kamniku in Ivan Gostinčar, cementarski mojster na Pšati.

trajal še naprej do decembra. Pri pripravi prireditve je sodeloval celoten učiteljski zbor in vsi učenci. Občinstvo pa, zlasti mame, je dvorano napolnilo, da je bilo veselje.

Po pozdravu in pesmi otroškega zbora: Sem šolarček mlad, je Glinškov Vinko povedal iz svojega resničnega življenja, kako je videl Slovenijo in kakse vtise mu je pustil obisk v domovini. Najmlajši, srednja in višja skupina sta se nato postavili z lepo podanimi deklaracijami. Višja skupina je poleg tega podala po Askerčevi pesmi dramatisirano Kronanje v Zagrebu. Ta način podajanja naše zgodovinske dogodke močno približa zlasti mladini, istočasno pa v njej zbuja veselje do odrskega nastopanja. Že znani otroški pevski zbor naše vasi je zatem zapel nekaj lepih materinskih in narodnih pesmi. Sledili sta simbolični vaji Navzgor se širi rožmarin in Gor čez izaro. Obe sta bili podani izredno prepričljivo. Po kratkem vmesnem pevskem in deklamatorskem programu je bila za zaključek zelo posebej izbrana mladinska himna: Slovenska smo mladina.

Predavanja dr. Milana Komarja

Pretekli četrtek je buenosaireski Distrito Escolar No. 10 odprl Atenej za kulturo in psihopedagoške študije ter je imel ob tej priliki otvoritveno predavanje dr. Milan Komar o temi: Povezanost in občevarje med učiteljem in učencem.

Dvorana kolegija Nuestra Señora del Sagrado Corazón na ulici Cramer 2370, kjer ima Atenej svoje prostore, je bila nabit polna. Dr. Milan Komar je izvajal, da problem inkomunikacije ni enostaven, pač pa močno zapleten in obsežen. Toda čeprav ni problem, o katerem naj razpravljala šola, se mu le-ta ne more izogniti, kajti eden od vidikov tega tkim. problema osamele množice je direktno povezan z vzgojo. V osvetlitev svojih zadevnih izvajanj je omenil filma Bergmana in Antonioniya, iz literature pa delo Carmen Gándare „Koktajl mrtvih“.

Dr. Komar je v nadaljnjih izvajanjih razložil problem obrambe pred to nevarnostjo, ki grozi mladini ter predlagal rešitev, ki naj bi bila v osebnem pouku, s posebno pazljivostjo, da učenec ne zapade razosebljenju in mehanizaciji. To je mogoče doseči z živim in zblizujočim stikom med učiteljem in učencem.

Te svoje napotke je dr. Komar doprnel še z idejami, s katerimi je dopolnil svoje odlično predavanje v lepo-zao-

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Vlada napoveduje odločnejše nastopanje

Peronisti imajo v gosteh tretjo Peronovo ženo Marijo Estelo Isabelo Martínez. Prišla je in povzročila težave peronistom samim in vladi. Med peronisti namreč že dalj časa vre. Perón je odredil reorganizacijo političnega gibanja, sedanje vodstvo — takoimenovana peronistična strank in gremijev. Zato je naravnost tekma med peronističnimi skupinami, katera bi se bolj uveljavila pri Peronovi ženi. Govore celo o poskusih njene ugrabitve.

Peronova Isabelita — Lizika je bila najprej nekaj dni v razkošnem buenosaireskem hotelu Alvear Palace Hotel. Pa so pred hotelom začele kmalu nastajati demonstracije proti njej. Demonstrantje so obmetavali pročelje hotela z gnilimi jajci in paradizniki, razbili pa tudi več šip. Med demonstranti in peronisti je prišlo tudi do streljanja. Spriče takega položaja je vodstvo hotela naprosilo Peronovo ženo, naj si poišče drug hotel. Račun za nekajdnevno bivanje v razkošnem hotelu je za Peronovo ženo znašal nad 300.000 pesov. Peronisti so zatem Peronovo ženo spravili v svoj hotel v Buenos Airesu, kjer so se prav tako dogajali izgrede. Demonstrantje so npr. pred hotelom vso noč razgrajali in razbijali s pokrovi ter drugimi kovinastimi predmeti, da nihče

Vsak teden ena

BOG IN SLOVENIJA

V jeziku sladkem, ki ga znam, po ljubi materi imam, iz zvestega mi vre srca pozdrav najlepši ta: Bog in Slovenija.

Ko gledam naše zemlje rast bridkosti njene, njeno čast, se v spev mi plete iz solza pozdrav najlepši ta: Bog in Slovenija.

Naj jutro vzhaja na nebo, naj sahne sonce za goro, na tujem vem in vem doma pozdrav edini ta: Bog in Slovenija.

In ko mi ura bila bo, da v črno moral bom zemljo naj zadnjič še časti Boga pozdrav najlepši ta: Bog in Slovenija.

kroženo celoto in zato žel priznanje poslušalcev z obilnim ploskanjem.

O dr. Komarjevem predavanju so poročali buenosaireski veliki dnevnik in objavili tudi njegovo fotografijo.

K novemu uspehu vseuč. profesorju g. dr. Milanu Komarju iskreno čestitamo.

v hotelu in njegovi bližini ni mogel spati. Pri takem stanju so peronisti Peronovo ženo odpeljali v vilo nekega peronističnega funkcionarja v mestu Caseros, odkoder je pa pred dnevi „izginila“ in jo imajo sedaj peronisti skrito.

Tako je Peronova žena vladi prav za njeno dveletnico odkar je na oblasti, povzročila težave, da je morala za ohranitev javnega reda izdati vrsto ostrejših ukrepov. Tako je npr. preklicala dovoljenje za javno zborovanje peronistov dne 17. oktobra. Napovedala je, da bo vsak poskus motenja javnega reda preprečila z vsemi sredstvi. To je tudi storila in je bilo prejšnjo nedeljo v Buenos Airesu zaprtih nad 600 izgrednikov. Večino so jih po zaslišanju izpustili. V zaporih so jih pridržali samo še 6. Vlada je tudi napovedala, da ne bo več trpela, da bi peronisti sindikate izrabljali v svoje politične namene in bo slehernemu sindikatu, ki bi kršil zadevni zakon odvzela gremialno osebnost. Prva taka kazen je zadela sindikat namočencev živilske industrije.

Peronistični sindikati napovedujejo protikupepe z proglašanjem stavk.

Notranji minister dr. Palmero je izjavil, da so nedeljski dogodki, ko ljudje niso silili na ulice manifestirat za Perona, pokazali, da ljudje hočejo imeti mir. Glede Perona je pa dejal, da naj bodo ljudje kar mirni, ker se Perón nikdar ne bo vrnil v Argentino. To je sedaj prva in najodločnejša izjava sedanje vlade glede Perona in njegove vrnitve.

Proslava slovenskega narodnega praznika

(Nadaljevanje z 2. strani)

stranke v govoru poudarjal „da svoboda slovenskega naroda leta 1918 po zlomu avstrogrške monarhije ni bila zgolj posledica tega zloma, temveč sad naprov in žrtv najdaljnovidnejših slovenskih sinov in borb“. Zatem je v zgoščeni besedah pred vse razgrnil zgodovinska dogajanja med Slovenci na zemlji, na kateri so se naselili in navažali, „da je bil prvi jasen slovenski politični program postavljen aprila leta 1848 na Dunaju, ki je znan kot program Zedinjene Slovenije, ki so ga v teku desetletij prisvojile vse politične skupine“. Omenjal je zatiranje slovenskega naroda v Avstriji in naglašal, da je bilo storjeno ogromno delo prebujenja zavesti narodne pripadnosti od leta 1848 dalje. Govornik je tu omenjal tabore, delo raznih narodnih društev, skupno nastopanje takratnih slovenskih narodnih voditeljev, Majniško deklaracijo, razkol v SLS, delo v Jugoslovanskem klubu, v katerem je bil tajnik dr. Gregor Žerjav. Prebral je besedilo brzojavke, ki jo je poslal dr. Korošec kot predsednik Jug. kluba zastopnikom čeških dežel, zbranim 6. januarja 1918 v Pragi, kjer so izdali „manifest češkega naroda“ z zahtevo po udeležbi na mirovnih pogajanjih in po svobodni narodni državi. V njej je dr. Korošec te-

daj izjavil tole: „V borbi za izvedbo samoodločbe češkoslovskega naroda in češkoslovske države bo našel češkoslovska narod v jugoslovanskem narodu zvestega zaveznika, ki se bo z njim boril ramo ob rami. Za zaupanjem zremo v bodočnost češkega in jugoslovanskega naroda.“

Svoja izvajanja je zatem nadaljeval: „Podlaga in opora delu voditeljev je bil narod. Ogromni shodi so zahtevali svobodo in vsakdo je vedel da je Avstrija ne bo dala. Zato je rastla vera v Jugoslavijo.“

Po navedbi društev in organizacij, ki so tedaj delovale v Ljubljani, je svoja izvajanja zaključil z naslednjimi ugotovitvami:

Že za časa balkanske vojne in seveda tudi svetovne vojne so najbolj varno vlogo imeli jugoslovanski dobrovoljci. Ti in žrtve avstrijskega terorja doma, so dali svoja življenja za Jugoslavijo. Čas je hitel, narodi se razbijali suženjske okove, Avstro-Ogrska se je zrušila.

Koncem oktobra smo priborili svojemu narodu svobodo in 1. decembra smo se združili s Hrvati in Srbi v enotni domovini Jugoslaviji.

Čast in slava graditeljem naše svobode in večer spomin našim žrtvam. Naj nas malenkostni spori in fantazije nerealnih ambicij ne zavedejo s poti, ki

nam jo narekuje pamet in poznavanje sveta posebno naših takoimenovanih „prijateljev“, „zaveznikov“ in „pokroviteljev“.

Svoj dom Slovenijo smo postavili skupno s Hrvati in Srbi. Pravijo, da božji mlini meljejo počasi... ničesar pa ne povedo, da je treba pred mletjem očistiti zrnje plevla in ljulke.“

Ko se je v dvorani poleglo ploskanje, s katerim so navzoči nagradili govornika g. dr. Mačusa, je povzel besedo

G. JERNEJ DOBOVŠEK

V svojem govoru je kot predstavnik slovenske izseljenske mladine med drugim navajal, „da moramo biti ponosni na ideale, ki so privedli do utrditve slovenske narodne zavesti in naše politične zrelosti. Naš poklon naj velja tudi vsem, ki so v tistih težkih dneh pripeljali slovenski narod do tega velikega koraka. Krek, Korošec, nadškof Jeglič ter vsi drugi njihovi sodelavci so nam tudi sedaj vzgled za našo borbo za svobodo in sedanjosti in bodočnosti. Borba še ni končana. Tisti duh, ki je vladal v srcih vseh Slovencev pred petdesetimi leti, nas bo vodil pri naporih za uresničenje vseh ciljev, ki so vodili njihovo delovanje. Mi mladi, zdamski Slovenci, hočemo svoje mesto v svetu, ki nam gre po pravici, ne po miloščini. Hočemo napraviti vse mogoče korake, da se omogoči slovenskemu narodu svobodno upo-

rabo vseh svojih pravic in uresničenje vseh hrepenenj.“

V zaključnih izvajanjih je pa zatrjeval: „Čeprav živimo zunaj Slovenije se tudi mi, mladina, borimo zanjo, vsaj posredno. Vidimo, kako se veliko naših fantov v zdemstvu bori z orožjem v roki proti komunizmu na Koreji, v Santo Domingu in trenutno v Vietnamu. Veliko je mladine, moramo ji najti mesto v svetu. Ne smemo je izgubiti za našo Slovenijo. Vprašujete ali je možno ljubiti, česar ne poznamo. Mi vam odgovarjamo: Smo možni ljubiti in braniti tudi nam nepoznano Slovenijo, če vemo zakaj jo je treba braniti in zakaj ljubiti.“

Na vaših ramenih leži odgovornost, da nam posreduje duha teh naših velikih mož, da bomo našli prave rešitve problemov v novih krajih in novih časih. Tako bomo lahko nadaljevali njihovo in vašo borbo za svobodo slovenskega naroda.“

Govor predsednika Slovenske fantovske zveze g. Dobovška je tudi naletel na živo odobravanje.

Besedo je znova povzel

G. MILOŠ STARE

Zahvalil se je govornikom za njihove lepe besede, ki so jih povedali v proslavo narodnega praznika. Povedal je tudi, da je od povabljenih poslal vseučiliški profesor katoliške univerze v

Buenos Airesu g. dr. Milan Komar, brzojavno opravičilo. Zaradi zadržanosti se iz vsega srca pridružuje slavnosti i proslavi. Zatem pa je prebral poslanico predsednika NO za Slovenijo g. dr. Mihe Kreka. Vsi navzoči so jo sprejeli z navdušenim ploskanjem in odobravanjem. Objavljamo jo na uvodnem mestu.

Ta del spominke proslave so nato pevc in pevke „Gallusa“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija zaključili z Venturinijevim „Znamenjem“ in Adamičevim „Zdravico“ in za odpeti skladbi želi toplo odobravanje.

PRIJATELJSKA VEČERJA

Vsi udeleženci proslave narodnega praznika so zatem ostali pri skupni večerji, ki je potekala v toplem prijateljskem vzdušju.

Za proslavo so bili pripravljene tudi izredno lepi narodni znaki. Načrte zanje je napravila študentka arhitekture gđ. Jožejka Debeljak.

Tako so Slovenci na področju Vel. Buenos Airesa proslavili slovenski narodni praznik 29. oktober.

Želja vseh udeležencev ob razhodu je bila, naj bi organizatorji letošnje proslave letošnji način proslave obdržali še zanaprej in naj bi se na enak način praznuje prihodnja leta znova sešli vsi predstavniki organiziranega življenja slovenske skupnosti.

SLOVENCJI PO SVETU

KANADA

Na Slovenskem letovišču blizu Toronta so 19. septembra zaključili letošnje poletno sezono. Čeprav letos ni bilo prehude vročine, so bili skoro vse nedelje izletniki na pristavi. Kakor v prejšnjih letih so tudi letos na njem tabarili zlasti skavti ter je bilo letos na letovišču rekordno število šotorov. Enkrat jih je bilo celo 50.

V Winnipegu so pri slovenski fari dne 4. septembra začeli s slovensko farno šolo. Letos se je vanjo prijavilo 50 slovenskih otrok. Razdeljeni so v tri razrede. Za Winnipeg, kjer ni močne slovenske naselbine, je to lepo število.

PO ŠPORTNEM SVETU

Valerij Brummel, svetovni rekorder v skoku v višino, se je 6. oktobra v Moskvi nevarno ponesrečil z motociklom. Le ker je svetovni rekorder, so zdravniki vse naredili, da so mu rešili nogo; navadnemu zemljanu bi jo kar amputirali. Zdravnik Kučrenko, ki ga je operiral, mu je prepovedal nastopati na tekmovalnih vsaj eno leto, prav tako seveda tudi treniranje. Brummel si je že precej opomogel ter je izjavil, da se zaenkrat še ne bo prepiral z medicino.

V počastitev slovenskega narodnega praznika 29. oktobra in narodnih voditeljev dr. Janeza Evangelista Kreka — ob stoletnici rojstva in dr. A. Korošca — ob 25-letnici smrti

v nedeljo,
14. novembraSLOVENSKI
LJUDSKI
TABOR

z izbranim sporedom.

Kraj: Slomškov dom, Ramos Mejia
Vse Slovence Vel. Buenos Airesa vabimo, da se te velike celodnevne manifestacije udeležijo v čim večjem številu.

Pripravljalni odbor

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl
CascanteEscribano Público
Pta. baja, ofic. 2Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

Dr. Jorge Cuasnicú

ZOBOZDRAVNIK — ZOBOTEHNIK
(Dentista Cirujano)Dopoldan: torek in četrtek od 9.30
do 11.30; sobota od 10 do 12.30
Popoldan: Vsaki dan od 14.30 do
19.30

Buenos Aires 3278/I San Justo

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavallo 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

Beograjski Partizan, ki je preteklo soboto v Nantessu z istoimenskim klubom igral neodločeno 2:2, se je uvrstil v drugo kolo evropskega klubskega nogometnega prvenstva. V Beogradu je namreč v prvi tekmi zmagal z 2:0.

Mladinsko košarkarsko moštvo ljubljanske Olimpije je osvojilo naslov jugoslovanskega državnega prvaka. Sicer precej po sreči, kajti za prvo mesto je odločal količnik, ker je Rdeča zvezda tudi zbrala osem točk. Ljubljansko moštvo je izgubilo samo z zagrebško Mladostjo s 57:58. V zadnji tekmi je Olimpija premagala Borca iz Banjaluke s 85:68, Rdeča zvezda pa je premagala Partizana (Bijelo polje) s 102:65. Če bi Rdeča zvezda dobila z razliko 39 košev, bi osvojila naslov.

Vestnik SFZ

Na državni praznik 12. oktobra je bilo v Slovenski vasi prvenstvo lahke atletike, ki sta ga organizirala SDO in SFZ. Rezultati so sledeči:

Narajščajniki: tek 60 m: Reven 42", Kocjančič; skok v daljavo: Reven 4,15 m, Kalan 3,85; met žoge: Reven 12,96 m, Bokalič 12,25; skok v višino: Reven 1,30 m, Rot 1,22.

Kategorija B: tek 400 m: Rozina 1' 12", Adamič; — met diska: Dobovšek 16,75 m, Devjak 16,35; — tek 100 m: Rozina 1' 15, Kukovica; — skok v daljavo: Opeka 3,80 m, Dobovšek 3,54 m; met krogla: Rozina 7,38, Kukovica 6,40 m; skok v višino: Rozina 1,30 m, Kukovica 1,20.

Kategorija A: tek 100 m: Barle 12" 11,10, Burja; — skok v daljavo: Barle 5,32 m; Sušnik 5 m; — met krogla: Barle 10,20 m, Čeč 8,38 m; — skok v višino: Berčič 1,48 m, Skvarča 1,43; — met diska: Dobovšek 33,63 m, Čeč 23,47 m; — tek 1500 m: Mizerit 5' 18", Barle; — tek 400 m: Barle 1' 12", Berčič; — tek 3000 m: Grohar 11' 45", Mizerit.

Mladinski dan bo v nedeljo 7. novembra na Pristavi.

Mladinski športni dnevi

Nogomet: Rezultati zadnjih tekmovalj: San Justo: Ramos Mejia 7:0, Lanús: San Martín — moštvo San Martina se ni predstavilo in s tem izgubilo točke.

Slovenski dom v Carapachayu

Vas vabi na že

POMLADANSKI PIKNIK

V NEDELJO 24. OKTOBRA

Spored:

11.30: sveta maša

13.00: Kosilo

14.00: Tekma v balinanju (San Martín:Carapachay)

16.00: Kulturni program, ki ga bodo izvajali: Slovenski pevski zbor iz San Martina, harmonikarji iz San Martina in Carapachaya, odseka SFZ in SDO, narajščajnice ter šolska mladina.

Po popoldanskem programu ples ob spremljavi orkestra

MOULIN ROUGE

Ne pozabite, da bo kuhinja založena tudi s piščanci in čevapčiči!

SLOVENSKO KATOLIŠKO
AKADEMSKO DRUŠTVO

Ob svoji desetletnici za praznik Kristusa Kralja

sobota 30. oktobra ob 21 — nedelja 31. oktobra in ponedeljek
1. novembra ob 20

na odru Slovenske hiše

T. S. ELIOT

UMOR V KATEDRALI

drama v dveh dejanjih z vmesno igro

Poslovenil: France Papež

Režija: Nikolaj Jeločnik Scena: I. Bukovec - A. Duh

Zaradi omejenega števila sedežev vabimo, da si vstopnice po 150 pesov pravočasno oskrbite v predprodaji v Dušnopastirski pisarni na Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

OBVESTILA

XI. kulturni večer SKA bo v soboto 23. oktobra 1965 in sicer ob 7 zvečer v dvorani Bullrich, Sarandi 41, Capital Večer bo nosil naslov: Zadeva za občane (podana bo radijska igra iz Ljubljane) in bo profil problemov v domovini podal prof. Alojzij Geržinič. — Izšlo je Meddobje XX, štev. 1-3 in obsega 200 strani.

Za predstave T. S. Eliotove drame UMOR V KATEDRALI, ki bodo hkrati tudi zunanja slovesna proslavitev praznika Kristusa Kralja, vabi Slovensko katoliško akademsko društvo, ki upriporitve za svojo desetletnico pripravlja, vse naše občinstvo, da si zaradi omejenega števila sedežev vstopnice (po 150 pesov) oskrbi v predprodaji v Dušnopastirski pisarni na Ramón Falcón 4158

Slovensko katoliško akademsko društvo vabi vse dijake in dijakinje Slovenske gimnazije in gojence Rožmanovega zavoda v Adroguéju, da se udeležijo predstav svetovne drame T. S. Eliota UMOR V KATEDRALI. Za vse dijake omenjenih ustanov so vstopnice po znižani ceni 50 pesov. Dijaki in dijakinje Slovenske gimnazije jih bodo lahko kupili v soboto 23. oktobra pred pričetkom srednješolskega tečaja na Ramón Falcón 4158.

Odseka SDO in SFZ v Carapachayu bosta priredila prvi Mladinski večer v soboto 13. novembra. Vsi prijatelji iz drugih domov prav lepo vabljeni.

Sestanek staršev združen z matersko proslavo otrok slov. šol. tečaja dr. F. Prešerna iz Castelarja bo v nedeljo, 24. oktobra, ob 15.30 na Pristavi. Na sporedu predavanje in razgovor g. Milana Magistra o rasti naše mladine v slovenstvu.

V Slovenskem domu v Carapachayu bo proslava slovenskega narodnega praznika v soboto 6. novembra ob 20. Vabimo vse prijatelje.

V osmrtnici za pok. Majdo Masičevno v zadnji številki Sv. Slovenije je bilo po pomoti izpuščeno med žaločujimi ime: mati in ostalo sorodstvo.

ljeni roaki in rojakinje iz Carapachaya in okoice.

V Našem domu v San Justu bo v soboto 30. oktobra ob pol 9 zvečer pod milim nebom zanimivo predavanje g. Janka Hafnerja: Človek v vsemirju.

SLOV. PLANINSKO DRUŠTVO
V BUENOS AIRESUvabi člane in prijatelje na zanimivo
predavanje oslovenski odpravi
na Cerro Mellizoski bo v soboto 23. oktobra ob 19.30
v Slovenski hišiPoleg diapozitivov se bo predvajal
tudi dokumentarni film

Iščem dobro

krojaško pomočnico

Delo dobi lahko tudi na dom

Ponudbe na:

T. E. 701-7976

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1965: za Argentino \$ 1000.—; za Severno
Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za
pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados
Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

V nedeljo, 14. novembra, predzadnje
pobinkoštno nedeljo, bo v Slovenski va-
si tradicionalno žegnanje ob obletnici
blagoslovitve cerkve Marije Kraljice.
Dopolodne bo cerkvena slovesnost, po-
poldne pa družabna prireditve. Podro-
ben spored bomo še objavili.

Nedelja 28. novembra

BLAGOSLOVITEV SLOVENSKEGA DOMA
V BERAZATEGUIJU

Rojaki! Rezervirajte si to nedeljo za lep izlet in prijetno razvedrilo.

Zahvala

V globoki žalosti ob smrti moje nepozabne ljubeče žene, matere,
hčerke, sestre, syakinje, nečakinje, gospe

MAJDE MASIČ rojene LANGUS,

se vsem, ki ste stali ob strani, tako v njeni težki bolezni, združeni z hudimi bolečinami, kot ob njeni smrti, lepo in iz vsega srca zahvalim. Besede zahvale naj veljajo materi pokojnice, gospej Antoniji Langus, sestram: Neži, Marti, Cveti in Tonki, bratom: Janezu, Primožu, Cieu in Juretu; prvima dvema še posebej za mašo zadoščno na dan pogreba in ob sedmini ter za pogrebne molitve; za prvo pomoč v bolezni, smrti in po njej ge. Lini Maticič, ge. Juaniti in ge. Benjamini; za vso pozornost družinam svakov: Potočnik, Hrovat, Bras in Truden, enako tudi družinam: Štefke in Viktorja Berlota, Anice in Slavka Skobernet, Kromarjevi, prof. S. Baragi za nagovor na grobu in še vsem mnogim mojim rojakom, prijateljem in znanecem, ki ste mojo pokojno soprogo obiskovali v bolezni in jo spremljali na zadnji zemeljski poti. Za sočutje ob smrti iskrena hvala tudi moji sestri Milici, poročeni Krautberger in stricu Stanku Masiču.

Prisrčna zahvala vsem za molitve ob krsti in drugim, ki ste v teh dneh hoteli s prošnjo k Vsemogočnemu, naj da njeni duši večnega pokoja.

Hvaležni

Masič Ciril

Dobili smo žalostno sporočilo, da je umrla dne 30. septembra
1965 v Mačkovicu pri Žužemberku v 84-letu starosti naša dobra mati
in stara mati, gospa

Marija Drenšek roj. Gole

Pokopali so jo 1. oktobra t. l. v Žužemberku.

Priporočamo jo v molitev.

Zanjo žalujejo

V Argentini: sin Stefan z družino
v domovini: hčere Marija, Antonija, Julijana
in Zofija z družinama ter Anica

Buenos Aires — Mačkovec — Ljubljana.

NAŠI
MLADINI

Leto II

Štev. 20

Urejuje: MARTIN MIZERIT

GLAVNO JE...

Seveda: materinski dan v Argentini je že za nami. Minulo nedeljo smo ga praznovali. Tudi pri Ločkarjevih. Lepo, po domače in preprosto. Lepa voščila in skromna darila. Nič več. Ločkarjevi niso „bogati“. Vsaj kar zadeva denarja ne. Drugo pa, no... Bogastvo je pač različno...

Markcu, najmlajšemu, je bilo hudo. V argentinski šoli so otroci mnogo govorili, kako bo kdo obdaroval svojo mamo. Seveda — na očkovo račun. Markec pa ve: očka nima denarja. Zasluži malo. Ni, da bi ga spravljajl še v večjo stisko s tem, da bi prosil za kakšen denar. S težavo si je Marko prihranil nekoliko denarja in kupil zanj nekaj „piškotov“ in „bombonov“. In predno so se v nedeljo zjutraj odpravili k sv. maši, je to skromno darilec izročil mami s še bolj skromnim voščilom. „Nimam nič več!“ je tiho dostavil ob koncu.

„Kaj? Res nimaš nič več, Marko?“ se je mama delala začudeno.

„Ne, mama! Res nimam nič več!“ je Marko povedal odkrito in prav neprijetno mu je bilo.

Potem pa mama: „Marko, saj moliš zame vsak dan, kajne? Ubogaš me tudi vedno. Pomagaš mi, kadar je treba. No, narediš, kar pač moreš. In to je za mene veliko!“

Marko povese glavo. „Res je, mama! Vse ti naredim. Pa sem mislil, da je premalo.“

„Kaj bo premalo? Nič ni premalo! Glavno je, da imaš mamo rad! Da moliš zanjo, ji pomagaš in jo ubogaš. To je ljubezen do name! Darila pa — čeprav so draga — Bog ve: morda je v njih zelo malo ljubezni!“

Mirko Kunčič:

DOMOTOŽJE

Domotožje je ko v tesno
gajbico zaprta ptička:
o šumečih gajih poje
in o soncu vrhu grička —

daleč, daleč tam za goro,
kjer so zvezde vse bolj zlato,
kjer noč so kakor zibke,
toplkih, mehkih sanj bogate.

Domotožje je ko ladja,
ki valove morskse reže:
plove... plove... cilj je daleč —
Bog ve, če ga kdaj doseže.

Po Grimmu — M. Kunčič:

Milanček, Milenka
in čarovnica

Živel je gozdar, ki je imel v bližini
mogočnega gozda prijazno hišico in v
njej zalo hčerko Milenko.

Nekega dne se je napotil gozdar na
lov. Sredi samotne goščave je zaslišal
droben, tožek človeški glas, podoben kli-
cu otroka, ki je zablodil. Gozdar je šel
za klicem in zagledal med rogovilami
visokega drevesa neobgljenega fantka.

„Čudo božje,“ se je zavzel gozdar,
„kako pa je splezal ta črviček na dre-
vo?“ Ugibal je to in ono, in naposled
iztuhtal, da se je bilo najbrž zgodilo
takole: Neznana mati je šla z otrokom
v naročju skozi gozd, sedla utrujena pod
drevo in zaspala. Tedaj je priletel od
nekod jastreb, vzel speči materi otro-
ka iz naročja in ga položil na drevo.
„Tako je moralo biti, pa nič drugače!“
je zamišljeno zamrmral gozdar.

Splezal je na drevo, rešil otroka iz
neprijetne zanke in dejal: „Odneseš ga
bom domov in skrbel zanj kakor za ro-
dnega sina. Hojej, ali bo Milenka vesela
novega brata!“

Najdenčku je dal ime Milanček in ga
vzgaljal skupaj s hčerko Milenko. Otro-
ka sta se imela tako rada, da, tako ra-
da, da sta vedno tičala skupaj in bi
eden brez drugega ne mogla živeti.

Gozdar je imel v svoji hiši tudi sta-
ro, neznansko grdo kuharico. Ta kuha-
rica je nekega večera vzela dva velika
vrča in šla z njima k vodnjaku po vo-
do. — No, prava reč — boste otroci, ki
to pravljico čitate, dejali — prava reč,
če je šla po vodo! Ali je to kaj čudne-
ga in nenavadnega?

Res: nič čudnega in nenavadnega ni
to, dragi moji — a čudno in nenavadno

je, da je stara kuharica šla oni večer
najmanj desetkrat k vodnjaku vode
iskat!

Milenka je to videla. Začudila se je
in vprašala:

„Marijana, čemu pa boste potrebo-
vali toliko vode?“

(Dalje prihodnjic)

PISAN DROBIŽ

Kdo je to?

Možiček črni — menda nor je —
po njivi hodi in jo orje,
pa nima pluga, nima brane.
Zato je moder, kdor ugane.

Obratnica

Če bereš naprej, je sobi kras;
če bereš nazaj, je pevski glas.
Rešitve ugank v prihodnji številki.

Naši pregovori. — Pastir

Dober pastir hodi pred ovčami.
Klo pastirji spe, se ovce gube.
Slab pastir sebe pase.
Dober pastir pozna svoje ovce.

Pisan drobiž

Rešene uganke iz 19 številke: Besed-
na uganka: Rose — kosa — kos. — Za-
menjalnica: Velikan — pelikan.